

Nove knjige

GEOLOŠKI TERMINOLOŠKI SLOVAR, 2006, uredil Jernej Pavšič, 331 str., 18 x 25 cm, trda vezava. Izdajatelj: Oddelek za geologijo NTF Univerze v Ljubljani in Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU, Založba ZRC, ZRC SAZU (Zbirka Slovarji), Ljubljana.

Knjižna polica z geološko literaturo je letos spomladi postala bogatejša še za eno knjigo, ki smo jo na slovenskem že dolgo pričakovali. V sklopu Zbirke slovarjev pri Založbi ZRC SAZU je izšel **Geološki terminološki slovar**, prvi tovrstni slovar v slovenskem jeziku.

Urednik Jernej Pavšič in sodelavci Terminološke komisije Mario Pleničar, † Jože Duhovnik, Dragica Strmole, Vida Pohar, Polona Kralj, Dušan Kuščer, Rajko Pavlovec in Danilo Ravnik so na 331 straneh predstavili skoraj 11.000 eno- ali večbesednih strokovnih geoloških izrazov, omenjenim avtorjem pa se je pridružila še dolga vrsta svetovalcev za posamezna geološka področja. Leksikografsko in jezikovno redakcijo je po enotnem principu za celotno zbirko slovarjev opravila Zvonka Leder.

Delo na slovarju je bilo zelo zahtevno, saj se je slovensko geološko izrazje pričelo oblikovati šele z ustanovitvijo lastne univerze po prvi svetovni vojni. Ideja po velikem in sodobnem geološkem slovarju je bila prisotna kar več deset let, že od leta 1962, ko je bila v ta namen pri Slovenski akademiji znanosti in umetnosti ustanovljena Komisija za geološko in paleontološko terminologijo. V začetni fazi so člani zbrali do takrat razpoložljivo izrazoslovje, predvsem splošno geološko, paleontološko, mineraloško in petrografsko terminologijo. Delo pri komisiji je nato za daljši čas zastalo, vse do leta 1992, ko se je formirala že omenjena skupina, ki je celotno do tedaj zbrano gradivo ponovno pregledala, v veliki meri dopolnila in pripravila za tisk.

Slovar je napisan po sodobnih načelih stroke. Kot je zapisano v uvodu knjige je geološki terminološki slovar razlagalni in obenem informativno-normativni, saj posamezne izraze pomensko in jezikovno opisuje in vrednoti. Izrazi so kratki in jedrnaty ter zajemajo praktično vsa področja geološke znanosti. Glede na tradicijo slovenske geologije in pestro geološko zgradbo našega ozemlja, je zajetih nekaj več stratigrafskih, paleontoloških in mineraloških izrazov, manj pa je izrazov tistih geoloških in sorodnih disciplin, ki se danes še posebno intenzivno razvijajo (npr. tektonika, geohazard – zanimivo, da tega izraza sploh ni v slovarju, tehniški in geofizikalni izrazi, geoinformatika in slično). Kar nekaj težav sta avtorjem slovarja delala izbor in slovenjenje tistih izrazov, ki danes tako pri nas kot tudi drugod v svetu intenzivno prodirajo iz anglosaksonskega jezikovnega področja in so se že dobro udomačili v tuji obliki (npr. madston).

Slovar nima funkcije geološkega priročnika ali leksikona, zato razen najkrajše možne razlage posameznih gesel ne vsebuje nobenih slik, skic in literature. Izjemi sta le seznam mineralov s formulami ter tabela razdelitve geološke zgodovine, ki sta dodani na koncu slovarja kot zelo koristni prilogi.

Tisk knjige so finančno podprli in omogočili Agencija za raziskovalno dejavnost RS, Slovenska akademija znanosti in umetnosti, Geološki zavod Slovenije, Inštitut za rudarstvo, geotehnologijo in okolje, DDC svetovanje in inženiring – Družba za svetovanje in inženiring d.o.o. ter Nafta Lendava d.o.o.

Avtorjem slovarja gre za trud in potrpežljivost, ki so ju imeli pri sestavi slovarja in njegovi pripravi za tisk vse čestitke, saj je njegov izid pomemben dosežek domačih geologov. Knjiga je lepo opremljena, s trdimi platnicami, primerne formata, gesla pa so izpisana z mastnimi črkami, tako da je iskanje posameznih terminov zelo pregledno. Skoraj gotovo pa pri izboru in samem opisu posameznih gesel prihaja, kljub najboljši želji avtorjev po perfekciji, do določenih neskladij tudi v tej knjigi, kar pa ne zmanjša njene teže. Te neusklajenosti bodo zagotovo odpravljene pri naslednji izdaji slovarja.

Slovar lahko štejemo kot nepogrešljiv strokovni vir, ki ga bo potreboval vsak geolog. Zelo koristen vir geoloških informacij pa bo tudi za študente geologije, geografe, agronome, gozdarje, rudarje, gradbenike, vodarje, ekologe in vse tiste, ki se pri svojem delu profesionalno ali ljubiteljsko srečujejo z geologijo.

Bojan Ogorelec